Implementatie van kansrijke aanpakken in het primair onderwijs

Van goed idee naar **duurzame onderwijsverbetering**

Om vanuit een goed idee tot werkelijke onderwijsverbetering te komen, is een gestructureerde en doelgerichte implementatie noodzakelijk. Deze aanbevelingen stimuleren de school en alle betrokken onderwijsprofessionals om de goede dingen te doen, op de goede manier.

NATIONAAL KENNISINSTITUUT ONDERWIJS

Deel 1: Een stevige basis voor implementatie

Aanbeveling 1
Werk als team samen aan implementatie

- Betrek het team bij het implementatieproces. Zorg dat teamleden binnen een duidelijke koers invloed hebben op het proces.
- Breng het team op één lijn. Bespreek het waarom, wat en hoe van de implementatie.
- Reflecteer samen op het implementatieproces. Doe dit op basis van gesprekken, observaties en leerlinggegevens.

Aanbeveling 2
Versterk de randvoorwaarden voor implementatie

- Maak *evidence-informed* keuzes: kies een aanpak die onderbouwd, passend bij de school en haalbaar is.
- Optimaliseer organisatie en werkprocessen. Zorg voor voldoende tijd, middelen en een heldere taakverdeling.
- Versterk en benut expertise in het team. Geef teamleden een actieve rol in het leiden en uitvoeren van de implementatie en ondersteun hen daarbij.

Deel 2: Een gestructureerd en flexibel implementatieproces

Aanbeveling 3
Verken de huidige situatie en mogelijke verbeteraanpakken

- Beschrijf feitelijk en vanuit meerdere bronnen welke patronen zichtbaar zijn bij leerlingen en leerkrachten.
- Kijk gericht naar curriculum, instructie en toetsing met wat bekend is uit onderzoek over effectief onderwijs.
- Formuleer gezamenlijk een onderbouwd beeld van wat je bij leerlingen en in het onderwijsproces wilt bereiken.

Aanbeveling 4
Bereid de implementatie zorgvuldig voor

- Beschrijf het *waarom* van de verbetering, op basis van de verkenningsfase.
- Bepaal het *wat* van de verbetering: de werkzame elementen. Stel dit vast aan de hand van kennis uit onderzoek. Dit helpt om te bepalen waar ruimte is voor aanpassing.
- Kies *hoe* de implementatie wordt uitgevoerd, met passende strategieën. Besteed aandacht aan scholing, coaching, overleg, feedback en ondersteuning.
- Ontwerp een implementatie-monitor. Volg zowel de uitvoering als de resultaten.

Aanbeveling 5
Voer de aanpak gefaseerd in en leer van de uitvoering

- Geef leiding en ondersteun in elke fase van de implementatie. Zorg dat teamleden weten wat hun rol is en hoe ze ondersteund worden.
- Werk doorlopend aan professionele ontwikkeling. Leerkrachten hebben tijd nodig om nieuwe kennis en vaardigheden te verwerven.
- Monitor de implementatie, houd in de gaten of de aanpak wordt uitgevoerd volgens plan en stuur zo nodig bij.

Aanbeveling 6
Borg de aanpak in de school

- Zet de stap van implementatie naar collectieve routines. Maak afspraken toegankelijk, ook voor nieuwe collega's.
- Bepaal wat je gaat borgen, opschalen en afbouwen. Doe niet te veel tegelijk. Stop met ineffectieve werkwijzen.
- Blijf monitoren, ook nadat je de cyclus hebt doorlopen.

Download of bestel de poster met aanbevelingen gratis op
www.onderwijskennis.nl/leidraad/implementatie-po